

[Peter Nielsen.]

hed, må de på lige fod med private erhverv opkræve meroms. Fritog man f. eks. her i hovedstadsområdet den kommunale nærtrafik, medens den private nærtrafik skulle betale, ville man stille borgerne forskelligt, idet den, der kan bruge den kommunale trafik, slap for meroms på sin billet i modsætning til ham, der er henvist til private rutebiler. Men kommunerne foretager også store indkøb til skoler, hospitaler, administration o. s. v. Den meroms, de dér kommer til at betale, må de så udskrive i direkte kommuneskat, og det kan dreje sig om væsentlige beløb. København opgør det til 40 mill. kr., som skulle give en skattebelastning på ca. 7 points, medens Købstadforeningen regner med, at det koster købstæderne 100 mill. kr. og vil give en skatteforhøjelse på 5 pct., og hertil kommer så sogne- og amtskommunerne. Dette er selvfølgelig skønmæssige tal. Jeg ved ikke, om det bliver muligt rent teknisk at lave undtagelsesbestemmelser, eller om pengene kan tilbageføres, men problemet må vel hellere indgå i drøftelsen om byrdefordelingen mellem stat og kommuner. Ellers betyder det, at disse penge skal opkræves hos de kommunale skatteydere, og da man bruger de proportionale skatteskalaer for provinsens vedkommende med bundgrænser helt ned til 3.000 kr., kan der her skabes en social uretfærdighed.

Der er en del andre spørgsmål, som kan rejses, men det gøres vel bedst under udvalgsbehandlingen. Dette udvalg ved altså nu, hvad det skal bruge sin sommerferie til, men jeg håber, at vi kan have betænkningen færdig til september, så folketinget kan vedtage lovforslaget i denne samling, så meromsen kan træde i kraft den 1. januar. Nogle vil måske mene, at noget sådant kan man tidligt nok få; der skulle ikke være grund til at skynde sig så meget. Men som jeg indledte med at sige, står vi i en skattemæssig overgangsperiode. Lad os ikke gøre den for lang. Den skaber utryghed hos skatteyderne og forvirrer mængstedes. Vi må have et skattesystem bestemt efter det samfund, vi lever i. Lad os derfor få meromsen og kildeskatten så hurtigt som muligt, så befolkningen kan komme ind i trygge skatteforhold; så ved man, hvad man har at betale, og udsættes ikke for

evindelige kedelige overraskelser. Såvel afgifter som direkte skatter betales da jævnt og altid efter evne og uden social slagside. Det er grundlaget for den socialdemokratiske skattereform, og jeg anbefaler foreløbig den del af den, som er til behandling i dag.

Henry Christensen: Det, folketinget her er stillet over for, er simpelt hen det mest omfattende afgiftsforslag, vi nogen sinde har behandlet her i det høje ting. Da det stort set omfatter al omsætning i alle led, vil det vel heller ikke være muligt i denne henseende at overgå forslaget ved en senere lejlighed.

Lovforslaget rejser en lang række enkeltproblemer, som for manges vedkommende er betydningsfulde, men det vil ikke være muligt her ved første behandling at komme ind på dem alle, og derfor må det nok være rigtigt for alvor at følge folketingets forretningsordens bestemmelser om ved første behandling at anføre de principielle synspunkter; det skal jeg i hvert fald for mit vedkommende forsøge at gøre.

Om lovforslaget kan man jo sige, at det er et led i en skattepolitisk udvikling — hvad det ærede medlem hr. Peter Nielsen også var inde på — der er gået over en stærk ejendomsbeskatning, senere over indkomst- og formuebeskatning; og nu, gennem de senere år, er en større og stadig øget del af beskatningen lagt på forbruget. Efter venstres opfattelse betegner det en rigtig principiel retning, der svarer til den økonomiske udvikling, vort samfund har gennemlevet.

Nu foreslås der altså en merværdiafgift, og vi kan godt se og erkende, at der i selve forslaget og dermed principperne er væsentlige og afgørende fordele, hvoraf jeg gerne vil fremføre følgende.

Det er, så vidt jeg kan se, rigtigt, at lovforslaget er det, man kalder neutralt, det, der virker mindst konkurrenceforvridende af samtlige afgiftsforslag, man i øvrigt kan tænke sig. Jeg tror også, det er rigtigt, at det er det forslag, der mest sikkert giver mulighed for at fritage produktion og eksport for belastning af omsætningsafgiften. Det er for det tredje — fordi det er så omfattende, som det er — også det forslag, som kan tilvejebringe et bestemt forudsat